



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioan. Petri Maffei, Bergomatis, E Societate Iesv,
Historiarvm Indicarvm Libri XVI.**

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Francisci Gasparis, Ad Ioannem Baptistam Montanvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11473

fundata sunt, eo facilius variis & quotidianis incommodis labefacta subsidunt paulatim & concidunt. contra, si matura stabilique virtute subnixæ fulciantur, ingruentibus laboribus atque periculis non modò non quatiuntur aut corruunt, sed etiam magis magisque confirmantur & corroborantur in dies. Quocirca obseruet etiam atque etiam vnusquisque se, videatque quemadmodum ambulet: omnibus autem nobis, ad sanctam ipsius voluntatem ac placita ritè exsequenda, spiritum Deus ipse virèlque suppeditet. Amen. Goa, V. Cal. Ianuarii, MDLXVIII.

FRANCISCI GASPARI, AD IOANNEM

BAPTISTAM MONTANVM.



UPERIORIS annites gestas in vinea Domini scripsi ad te antea fusiùs. nunc quæ sint deinceps acta narabo. In ditione Barptolemæi dynastæ versatus adhuc est Ficeredius, vbi Christiani subinde facti complures, in iis nobiles aliquot. Cætera ex ipsiusmet Ficeredii litteris cognoscentur. Porro in hac vrbe Cochino, vbi ferme agit Balthasar Lupius, multæ confessiones per interpretem sanè magno cum animarum fructu ab eodè exceptæ. Complures etiam, insignitante id tempus pertinacia, flexère tadem animos, & præter omnium spem sese ad Christum adjunxère. Præterea, cum graue instaret huic neophytorum gregi periculum, partim ab ipsomet regulo, qui à Christiana religione vehementer abhorret; partim etiam a quorundam leuitate, qui nondum erant in fide fundati; diuinitus factum est nec opinantibus nobis, vt multi primùm ad verbum Dei audiendum, deinde etiam ad Baptismi Sacramentum accederent: & hoc ipso tempore numerus augebatur in dies. Quo de genere toto quoniam ad vos puto Balthasarem ipsum plura scripturum, hæc strictim attigisse contentus, veniam ad res Amagusanas, qua in vrbe ego, & Ludouicus frater, & Laurentius Japonius hyemauius hoc anno, ipsius Amagusani Toni rogatu: qui cum Euangelii audiendæ causa crebris me litteris inuitasset; nec mihi, nec iis quos eade re consului, vllò pacto amittenda visa est adeò præclara Christianæ propagandæ religionis occasio. Fundum igitur venimus primùm. quo nomine oppidum, in primis munitum ac frequens, quidam ex Toni popularibus obtinet. Hic, vbi è naui descendimus, obuiam nobis è nobilitate prodière permulti nō sine lectica, qua trium circiter millium interuallo ad oppidū vsque deueherer.

neque tamen ea sum vsus, quamquam id illis admodum ægre ferentibus. Bonziorum deinde cœnobio excepti sumus, vnde ipsi cū suis idolis Toni iussu paulo antè migrauerant. Huc ille nobis cū xenia protinus misisset, paulo pòst ipsemet nos gratulabundus inuisit. Affuere mox magistratus etiam, publicè gratias agentes nobis, quòd ad legem Dei prædicandam venissemus ad se. Paucis dehinc diebus in aduendis officii causa principibus, & ciuium beneuolentia concilianda consumptis; conciones in eodem cœnobio haberi cæptæ: ad quas præter cæteram turbam Tonus quoque cum arcis præfecto & aliis proceribus ventitabat, eo quidem animi sensu, vt ex iis aliquot ipso statim initio baptismum expectet. Sed enim diabolus in humani generis perniciem intentus, cū futuræ messis copiam cerneret, conatui nostro sese vehementer obiecit. Dynasta Xichienfis est Amagusano finitimus, cuius in ditione nonnullas habemus Ecclesias, Michaële Vasa præfecto is ad Lusitanorum allicienda nauigia, tantisper dum eos falleret, suscepta Christiana religione, deinde per summum scelus perdiditque deserta; dæmonis instinctu (quem sibi apparentem & spectabili forma & adorare coràm & alloqui dicitur) nec non Bonziorum suasu, quos plerunque graues aduersarios experimus, cognita propensione Amagusani populi ad fidem Euangelicam, tam multiplices adhibuit machinas ad Tonum cæterosque mente auertendos; vt res tota frigere continuò cæperit. Quòd ego magno meo dolore cū vidissem, ne in iis locis operam Christianius perderem, parum abfuit quin re infecta redirem: sed ne vultum omnino exstaret operæ pretium, placuit experiri cœquid in oppido vicino profici posset, cū aliis nominibus celebri, tum quòd illic Tonus maiorem ferè partem temporis habitat: sed ibi quoque desertoris eiusdem, & aliorum Diaboli satellitum scelus aditus nobis omnes ad animarum salutem obstructos ostendimus. itaque trium circiter mensium ibidem spatio per ingentes labores summamque hyemis asperitatem exacto, cū nulla iam superesset rei bene gerendæ spes; ecce tibi repente immutata diuinitus voluntate Amagusanus Tonus baptismum efflagitavit, & cum multis, quos imitati deinceps ex aliis quoque vicis, & oppidis pluri sese ad Christianam Ecclesiam aggregarunt, in iis enim (quod mirère) Bonzius concionator insignis, idemque princeps Icoxuanæ familiæ, quæ in his locis hominum secta Luteriana videlicet in Europa respondet; siquidè ad beatitudinè requiri aliud nihil affirmant, præter vnus nomen Amidæ: eiusque præstantissimis & salutaribus humano generi meritis injuriã fieri, si quis opo-

ra virtutis & suā cuiusq; industriam esse præterea necessariā ducat. Conuersus ad Christū est etiā Toni filius adoptiuus, eximia spe summæ virtutis adolefcens: huic ante baptismum magna fuere cum Bonziis, & Camisama Toni vxore certamina, sed omnes difficultates Deo adiuuante perripit amor cognitæ veritatis, & mira quædam animi inuicti constantia. idēque duodecimo quā renatus est die, cum audisset nos profectiōē parare; voluit omnino vel minima quæque delicta sacramento cōfessionis eluere; ac mihi neganti opus esse, quod è recēti baptismo emerisset ab omni labe purus ac splēdidus; institit nihilominus ille, eū diceret ignorare se quidnā sibi euenturū esset absente me. Celsi igitur deniq; incensis officio precibus, & aures neophyto præbui, tā sciēter, tā dispositè singula recensenti, vt non sine stupore ego quidē oblatā eius animo lucem & impertita diuinitus charitūmata recognoscerem. Atque hæc antequam ego discessi. postea verò (quem admodum ad me delatū est) Camisama accersitum adolescentem interrogat, num Christiana sacra susceperit, quāquam inuita ac repugnante se. Ille verò quod erat fateretur ingenuè. Tum indignata mulier; & sua in eum beneficia, & illius ingratum in se animum exprobrans; iubet illum vultu seuerō confestim è sua domo facessere, neque suum in conspectum venire post hac, qua denuntiatione adolefcēs nō modo non exterritus est, sed etiam disertè respondit: ingenti sese gaudio exsilii ignominiam & incommoda pro Christi nomine subiturum, sed cum ad tēplum a neophytis nuper exstructum venisset, rei que totius manserit oppido rumor, adfuit Tonus ipse cōtinuò, & Bonzio quodam nobili secum adhibito, qui adolescentem à teneris educarat; multis precibus mitigata Camisama, in eius gratiā innoxium filium incolumi Christiana fide restituit. Cum his ergo manipulis Dei beneficio Bungum versus inde profectus; Fundum ex itinere attingi denuo: prolatisque Toni litteris, quibus ad audiendum verbum Dei cunctos adhortabatur, ea fuit rerum conuersio, is ardor animorum, vt qui paulo antè nefario conatu prædicationem Euangelii vel maximè distinuerant, in iis etiam quidam è numero Bonziorum, immutari subito se ad nos adiuuandos enixè cōferrēt. Itaque diebus octo decē mve, quibus ibi substitimus, præter aliam turbam, plus viginti è principibus ad Christum adiuncti sunt. Ex edificandi præterea templi cura mandata certis hominibus, tantus denique omnium exstitit motus, vt cum primū huc redirem, sese Christianos fore vniuersi promitterent. ipse verò dynasta Fundanus cur nomen Christo dare supersederet, id causæ afferebat, quod è patriis legibus necesse foret sibi, dum gens tota

prophanos ritus abiciat, publicis eorum ludis atque celebritatibus interesse. itaque baptismo in proximum annum dilato, precædi formulas interim è catechismo ediscebat. Qui in Amagulanis finibus baptizati sunt, eorum numerus in vniuersum est duum circiter millium. In Bungenſi autem ditione conuerſi aliquot: quidam etiam languentes erecti. Iam verò in ipſa quoque Xichi regione, quamuis deſertore illo dynaſta furenter minaciter, cum aliqua facta eſt ad Chriſti gregem acceſſio, tum inſuper edita nonnulla ſunt veræ fidei ac pietatis illuſtria documenta. Cum enim è neophytis quidam propoſita capitis pœna perterritus, quæ humana fragilitas eſt, à Chriſti nomine defeciſſet; id vxor eius ita indignè tulit, vt vna cum filio ſeſe à viri conuictu & conſortio protinus remoueret, fortiter increpans: Auertat a me Dominus, vt cum co vitam, qui mortis metu Chriſtum e iurauerit: quo facto miſer ille compunctus intimis ſenſibus, & culpam agnoſcens, noctu clam ad Michaëlem Vaſæum acceſſit: & effuſè flens, ducensque ex alto corde ſuſpiria, locum pœnitentiæ ſuppliciter petiit, paratus tanti peccati quodlibet ſubire ſupplicium: quin etiam certum ſibi eſſe affirmans, relictæ patriæ fortunisque omnibus, in Chriſtianorum loca migrare, vt religionem ſuſceptam liberiùs colere ſibi liceret. nec ſeſellit fidè. nocte intèpeſta ipſe cum fratre ac duodecim præterea cõſilij eiùſdem ſociis abiit, qui omnes re familiari & agris, facta iam ſemète, neglectis, vagi & egètes Chriſto ſeruire potiùs, quàm domi diuites, & apud Principem gratioſi ac potètes idola colere, maluerunt. Nec minor in cæteris illius terræ neophytis, quàm quàm numero paucis tenerisque, virtus enituit. Grauibus enim edictis contra Chriſti cultores à tyranno propoſitis; tantùm abſuit, vt illi ab inſtituto recederent: vt etiam in exilium voluntarium Chriſtianorum oppida patriis focis bonisque relictis abire, vel ſi res ita ferret, vitam pro Chriſto profundere communi conſenſu decreuerint. Qua cognita re, dynaſta damnum ſimul & inuidiam veritus, reuocauit edicta: & accito ad ſe Michaëli noſtro multa promiſit.

Facata eſt vrbs in primis celebris, quæ hoſtili rabie cum aliis oppidis nuper incenſa & euerſa, ac denuo propter loci opportunitatem exſtrui capta, paulatim ſpeciem veteris frequentię recepit: numeratque iam nunc adificiorum ad tria millia, cum decem millibus antea cenſeretur. hinc ego & Ludouicus in tranſitu dies quattuor vel quinque morati, Chriſtianos aliquot fecimus; multo plures vtique facturi, ſi menſem vnum ibi ponere licuiſſet, is erat hominum vndique cõcurſus ad nos. Edificabat ibidem hoc tẽpore templum ſuo ſumptu neophytus quidam; totus verò grex aliquẽ

facet.

sacerdotem magnopere postulabat: sed nemo erat quem daremus, magno sanè meo dolore: nam & illius populi inclinatio ad fidem; & ingens nationum varietas, eòdem commercii causa confluentiu, præclaram ostendit copiosa materiem frugis. Nuper etiam dynasta quidam, decem circiter a Cochino leucis, & locum nobis templo excitando, & in parochi sumptus vectigal annuum detulit. Aliis item locis nostri ob id ipsum valde expetuntur: sed tanta paucitas est, ut nedum alia querere, sed ne parta quidem tueri possimus: perit enim non vno loco Christiana res operarum inopia: quanto animi nostri mœrore non dico. magna tamen eramus in spe fore, ut Dominus pro sua clementia ac bonitate subsidium nobis aliquod tam necessario tempore mitteret: prælagiebatque nefcio quo modo mēs, te quoque affuturum. optabam quidem certè vel maximè, non solum ut amicissimi viri congressu & colloquio fruerer: sed etiam ut exemplo tuo monitus ipse me recolligerem, quippe iam pridem variis curis & occupationibus valde distractus. Nobis Deus vberem gratiam & sui nominis caritatem cunctis infundat, ut omnibus in rebus ei quam diligentissimè seruiamus, Amen. Cochino, ix. Calend. Octobris, MDLXXI.

LVDOVICI FROII AD ANTONIVM
QVADRIVM IN INDIAM



VA mentis humanæ peruersitate fieri dicendum est, Pater, ut quæ nobis Deus bona largitus est, ea carendo ferè magis quàm fruendo sentiamus? Id adeò ex obitu Vatandoni Comidoni clarissimi atque optimi viri quotidie certius ego quidem experior, cuius de incredibili studio erga nos nomenque Christianum vniuersum, licet sapius te per litteras docuerim ante hæc; tamen hoc tempore, cum ille ingenti mœrore bonorū omnium in bello ceciderit, faciendum mihi existimaui, ut paulo fufius ad te perscriberem, nam & grati memorisque animi officium id utique postulat; & ipsa commemoratio laudum ipsius leuat aliqua ex parte dolorem meum; & ad celebritatem & gloriam Diuinæ providentiæ pertinere videtur, intelligi, nobis, in tam remotis regionibus inter Bôziorum insidias, & intenta in nos barbarorum tela versantibus, nõ deesse ne ex ipsis quidem principibus ethnicorum, tū nostræ salutis, tū Christianæ religionis ac fidei propugnatores acerrimos. Ac quo res tota clariùs pateat, repetā paulo altiùs initia ipsa & originē eius amicitia, quæ nobis eū illo intercessit. Christianus est